

Der sker ingen ændring af reglerne om indvindingsstilladelse til kystbeskyttelse, der også er fritaget for at skulle betale vederlag i forbindelse med en indvindingsstilladelse. Endvidere er det hovedreglen, at indvindingsstilladelser til større anlægsarbejder på kysten (broer, havne, diger, strandparker m.v.) meddeles efter ansøgning. Anlægsarbejder på kysten, der er vedtaget ved lov, er også fritaget for betaling af vederlag.

Af hensyn til forsyningssikkerheden er ophævelsen af reglerne om fartøjsgodkendelse ledsaget af en overgangsordning, hvorefter der i de områder, hvor der efter de nugældende regler er givet indvindingsstilladelse, kun må anvendes indvindingsmateriel på maksimalt 2.000 m³.

1.2. Gældende ret

Historisk set har efterforskning og indvinding af råstoffer på havet indtil 1972 været frit. I 1972 blev der indført regler om godkendelse af indvindingsfartøjer (lov nr. 285 af 7. juni 1972), og den fri indvinding blev gradvis frem mod 1996 begrænset gennem forbud mod råstofindvinding i en række områder. Fartøjsgodkendelsen blev således betragtet som en slags autorisation til, at det enkelte fartøj kunne indvinde råstoffer på det danske havområde. Fartøjsgodkendelsen kunne opsiges med 10 års varsel.

Bl.a. på baggrund af Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning af 12. december 1991 over forslag til lov om naturbeskyttelse (L 9/1991-92, Folketingstidende 1991-92 (1. samling), s. 941, 1312, 4304, 4812; A 1365; B 245 og 533) blev reglerne med lov nr. 484 af 12. juni 1996 ændret således, at der – udover en fartøjsgodkendelse – også kom krav om en tilladelse efter lovens § 20 til at indvinde i et geografisk afgrænset og miljøvurderet område.

Udgangspunktet for lovændringen i 1996 var således,

- at råstofferne på havet er statens ejendom,
- at staten i princippet frit kan regulere og begrænse adgangen til at indvinde disse ressourcer,
- at det skal sikres, at råstofferne indvindes under betydelig hensyntagen til beskyttelsesinteresserne i havet, samtidig med at den danske råstofforsyning opretholdes, og
- at branchen selv afholder udgifterne til efterforskning, miljøvurdering og andre undersøgelser.

Efter lovændringen i 1996 er råstofindvinding på havet i princippet forbudt, medmindre der er meddelt en konkret tilladelse efter råstoflovens § 20 til indvinding i et nærmere afgrænset område.

Af hensyn til de 10-årige rettigheder, der var knyttet til uopsagte fartøjstilladelser, og for at sikre uafbrudt

indvinding af råstoffer fra havet, blev der som led i lovændringen etableret en overgangsordning for indvindingen af sand, grus og ral. Overgangsordningen gav indehavere af en fartøjstilladelse ret til – uden en indvindingsstilladelse efter § 20 – fortsat at indvinde råstoffer i mængder på op til 250.000 m³ i såkaldte overgangsområder frem til den 1. januar 2007. Hermed blev den frie adgang til indvinding, der var tilknyttet fartøjsgodkendelserne, således endeligt afviklet. Overgangsområderne var udlagt af miljøministeren i bekendtgørelse nr. 1078 af 11. december 1996 om udlæg af overgangsområder for indvinding af sand, grus og ral fra havbunden på baggrund af en miljømæssig vurdering foretaget af Skov- og Naturstyrelsen og i et samarbejde med Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere. Bekendtgørelsen var gældende indtil den 1. januar 2007.

Indvindingen på havet er således siden 1996 foregået i indvindingsområder udlagt af miljøministeren, hvor som udgangspunkt alle fartøjer med en fartøjsgodkendelse har haft fri adgang til indvinding. Hertil kommer indvinding i områder, hvor Kystdirektoratet eller bygherrer til større anlægsarbejder har søgt om og fået tilladelse til indvinding.

Der er i bemærkningerne til 1996-loven lagt vægt på, at ral- og sandsugerbranchen i forbindelse med udlægningen af overgangsområderne ikke skulle afholde udgifter til de hermed forbundne miljøundersøgelser m.v., og at overgangsordningen herved skulle give branchen mulighed for at omstille sig til det nye tilladelsessystem, herunder at opspare midler til gennemførelsen af miljøundersøgelser m.v. i forbindelse med udlægningen af nye indvindingsområder. Det var således en forudsætning for lovens funktion efter overgangsordningens udløb den 1. januar 2007, at ral- og sandsugerbranchen hurtigt efter 1996-lovens ikrafttræden iværksatte et efterforskningsarbejde med det formål at sikre, at der blev udlagt nye indvindingsområder til supplerende af overgangsområderne.

I bemærkningerne til forslaget til 1996-loven blev det over for Folketinget tilkendegivet, at branchen ville samarbejde om udlægning af nye indvindingsområder på baggrund af en af branchen finansieret efterforskning og miljøvurdering, og at finansieringen blev muliggjort af den 10-årige overgangsordning.

Tilladelser kan efter den gældende lov gives til en eller flere ansøgere. Loven giver også mulighed for at meddele indvindingsstilladelser med eneret for en eller flere indvindere, men det forudsættes, at der er enighed blandt alle interesserede parter. I bemærkningerne til forslaget til 1996-loven er det om administrationen af bestemmelserne tilkendegivet, at en ansøgning om